

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

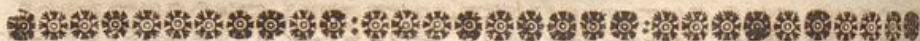
§. II. De differentia meriti à satisfactione, impetratione, & dispositione morali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

tate, & iustitia providentiali, vi ejus DEUS ut providus gubernator providet creaturæ rationali de cunctis bonis illi proportionatis citra jus Creaturæ inexistentis ad ejusmodi bona, aut ex iustitia distributiva præmiorum secundum mensuram meritorum sine obligatione servandi proportionem præmij cum merito, ab hac enim obligatione DEUS titulo supremi Dominij est exemptus per tradita in *Dissert. de jure & just. à num. 18.* contra alios.

Dico quartò: meritum supernaturale congruum est actus supernaturalis cedens in honorem DEI potens eundem

movere ad id compensandum aliquo munere excedente valorem meriti, atque adeo vis motiva hujus non potest esse exactiva retributionis, prout eam exigit meritum condignum: sic actus charitatis, aut contritionis perfectæ in peccatore meretur duntaxat de congruo gratiam sanctificantem, id est, inest illi quædam congruitas, & decencia ad hoc præmium, non tamen exigit gratiam: similiter iusti congruè merentur gratiam finalem, quæ eam exigant. Ratio horum omnium est communis Doctorum sensus,

§. II.

De Differentia meriti à Satisfactione, impetratione, & dispositione morali,

650. **M**ultum in hac quæstione immisceri de voce notat cum alicuius Izquierdo de DEO. D. 42. à num. 69. sæpe à Concilijs, & Patribus impetratio sumitur pro merito congruo, ac etiam pro dispositione morali: nam contritio est dispositio morali ad justificationem, & hujus meritoria de congruo, quæ tamen etiam est impetratoria juxta Trid. Sess. 14. cap. 4. *Fuit autem, ait, tempore quavis ad impetrandam peccatorum veniam hic contritionis motus necessarius, & Aug. Epist. 105. dicit: Nec ipsa peccatorum remissio sine aliquo merito est, si fides hanc impetret.*

Meritum quæ tale respicit præmium sibi, aut alteri conferendum: est contra dispositio morali ut talis est tantum quædam adaptatio subjecti ad gratiã velut formam, aut ad munus aliud: nihilominus dispositio supernaturalis positiva exigitiva formæ nunquam est separabilis à merito congruo, quo sensu est vera opinio Suarez docentis; moralem dispositionem non distingui à congruo merito; si enim actus supernaturalis titulo adaptationis subjecti exigit formam sanctificantem, potiore jure exigit illam titulo honestatis, à quo procedit ea subjecti aptitudo exigentia: non est juridico (id est tanta, cui DEUS ex stricta iustitia deberet fati-

face-

facere, si capax esset tantæ obligationis) qualis inest soli merito condigno, sed longæ inferior, cui DEUS non satisfaciendo nullam faceret injuriam etiam dato, quod capax esset strictæ justitiæ. Et ideo potius merito de congruo, quàm condigno tribuitur nomen impetrationis: sicut enim rei petitiæ impetratio tota potius innititur libertati exaudientis petitionem, ita meritum congruum potius ex libertate præmiantis, quàm ob intrinsecam honestatem consequitur præmium.

652. Etsi quodvis opus supernaturale honestum prout alliciens voluntatem divinam sit impetratorium, stricta tamen impetratio convenit soli orationi, seu petitioni, ac obsecrationi. Ita S. Th. 1. 2. *quest. 114. art. 9. ad 1.* expressè distinguit meritum ab impetratione: inest enim petitioni specialis efficacia diversa à ratione obsequij ad impetrandam rem petitam, uti in humanis docet experientia, ubi dantur petita nullâ habitâ ratione obsequij. Unde Luc. 11. propter petentis importunitatem proximus surrexit, deditque panes petitos, ubi preces non erant obsequiosæ.

Satisfactio distinguitur in eo à merito, quod illa strictè sumpta, dum est æqualis injuriæ illatæ offenso, sit obsequium independenter ab acceptatione offensi æque placens offenso, ac huic displicuit injuria personalis, hanc in genere causæ formalis extinguat: è contra

meritum non formaliter, sed in genere causæ efficientis moralis causet præmium, idque non sine divina acceptatione.

Dixi *strictè sumpta*, nam satisfactio in lato sensu accepta pro pœna est ipsa satisfactio, id est, tolerantia pœnalitatis inflictæ à judice in pœnam delicti, hæc extinguit dignitatem pœnæ, uti quævis solutio debitum. Demum strictissimè est voluntaria castigatio, & vindicta culpæ, quam habet opus pœnale, à Reo in se ipso gerente personam judicis, & Rei assumptum rationabiliter movens Judicem, ut sit contentus istâ punitione. Hinc Trid. *Sess. 14. c. 8.* monet Confessarios, ut Satisfactio pœnitenti imponenda *non sit tantum ad nova vitæ custodiam, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem.*

Quodvis opus honestum prout DEO obsequiosum est meritorium, prout flectens, seu alliciens ejus voluntatem est impetratorium, prout onerosum operanti est satisfactorium, quæ tria cadunt etiam in orationem. Izquierdo cit. cum communi Oviedo 1. 2. *tract. 9. Contr. 2. num. 89.* addit defacto in Beatis distingui impetrationem à merito; nam eorum orationes nobis impetrant, quin mereantur non defectu proportionis, sed extrinsecæ ordinationis divinæ statuentis præmium solis actibus viatorum.

* *

